

CATALOGI OPERUM PETRI BLESENSIS.

I.

EX IPSOMET DESUMPTUS.

Petrus Blesensis in opusculo, quod *Invectivam contra depravatores operum suorum* inscripsit, de quibusdam a se jam in lucem editis ita scribit: *Me non solere magnates palpare in vitiis suis, aut laudare peccatorem in desideriis animæ suæ, apparet:*

In Compendio meo super Job.

In Epistolis meis.

In libro Exhortationum mearum.

In Dialogo meo ad regem Henricum.

In Tractatu meo de Jerosolymitana peregrinatione.

In libro meo de præstigiis fortunæ.

Et in opere meo novello de assertione fidei.

In libro contra perfidiam Judæorum.

In libro de confessione et penitentia.

In eo qui Canon episcopalis inscribitur.

Et in quamplurimis aliis scriptis meis, etc.

Hactenus ille. Quæ autem sint illa quamplurima B scripta, nusquam indicavit. Tantum initio *Compendii super Job* duplex citatur tractatus:

Tractatus de transfiguratione Domini.

Tractatus de conversione sancti Pauli apostoli.

Et in fine epistolæ 14, quæ est ad sacellanos Henrici II regis Anglorum, citatur

Liber de rebus gestis Henrici II regis Anglorum.

II.

EX JOANNE TRITHEMIO, DE SCRIPTORIBUS ECCLESIASTICIS.

Petrus Blesensis, archidiaconus Bathoniensis, Joannis Carnotensis præsulis amicus familiaris, ad quem nonnullas dicitur epistolas, vir in divinis Scripturis studiosus et eruditus, atque in sæcularibus litteris egregie doctus, ingenio acutus et vehementer, qui vitia principum et prælatorum non palpare, sed arguere noverat, propter eruditionem et vitæ honestatem apud reges, principes et episcopos in pretio habitus, multa scripsit opuscula, e quibus ista feruntur.

De amicitia Christiana lib. 1. Quoniam diminutæ sunt.

De penitentia salutari lib. 1. Rogasti me, ut tibi.

De accelerando passagio lib. 1. Quis dabit capiti meo.

De qualitate penitentia lib. 1. Nimia tui rigoris.

De studio sapientia lib. 1. Divisus es, et cor tuum.

Contra depravatores lib. 1. Exhortatiunculam tuam.

Exhortatio ad abbatem lib. 1. Electi estis a vestris.

De officio episcopi lib. 1. Petis instantius.

De periculo prælatorum lib. 1. Quoties recolo verba.

De vita clericorum curialium lib. 1. Gratias ago gratia.

Epistolarum num. 194 lib. 1. Rogatus a vobis.

De præstigiis fortunæ lib. 1.

Scripsit et alia plura. Claruit sub Frederico I imperatore anno Domini 1160.

III.

EX CENTURIA XIII SCRIPTORUM BRITANNIÆ, CAP. I, ET BIBLIOTHECA C. GERNERI POSTREMO AUCTA.

De amicitia Christiana lib. 1.

De penitentia salutari lib. 1.

De accelerando passagio lib. 1.

De qualitate penitentia lib. 1.

Sermones de jejunio lib. 1.

De sapientia studio lib. 1.

Contra depravatores lib. 1.

A

Exhortationes ad abbatem lib. 1.

De officio episcopi lib. 1.

De præstigiis fortunæ lib. 1.

De periculo prælatorum lib. 1.

De vita clericorum curialium lib. 1.

Epistolarum numero 194 lib. 1.

De synodis celebrandis lib. 1.

Canon episcopalis lib. 1.

Vita patientis Job lib. 1.

Vita Wilfridi archiepiscopi lib. 1.

Vita Guthlaci confessoris, lib. 1.

Dialogus regis et abbatis lib. 1.

De peregrinatione Hierusalem lib. 1.

Sermones in festis diebus lib. 1.

De Conversione S. Pauli lib. 1.

De Transfiguratione Domini lib. 1.

De assertione fidei lib. 1.

Testimonia fidei Catholica lib. 1.

De Judæorum perfidia lib. 1.

Manipulus florum lib. 1.

Acta Henrici II lib. 1.

Piarum exhortationum lib. 1.

Gerardus Joannes Vossius lib. III *De historicis Latinis* mentionem facit ejusdem opusculi Petri Blesensis his verbis: *Idem (Petrus Blesensis) rogatu abbatis et conventus Croilantiensis, Ingulphæ Historiæ appendicem adjecit, qua historiam illam ad sua usque tempora perduxit, ut adnotavit Brianus Turinus lib. 1 De antiquitate Oxoniensis academiciæ, ubi et ex appendice ea illustrem περιτομήν adducit. Locus is isdem verbis legitur in appendice quæ tum in Anglicana, tum in Germanica editione jungitur Ingulpho. Sed inscriptio utrobique est: Appendix incerti auctoris ad Ingulphum. Quare quod auctoris ejus nomen scimus, id Briano debemus, quem in manuscriptis illud invenisse facile mihi persuadetur.*

IV.

EX EDITONE NOSTRA.

Epistolæ numero 185.

Sermones 67.

Opuscula, scilicet:

Tractatus de transfiguratione Domini,

Tractatus de conversione Sancti Pauli,

Compendium in Job,

Tractatus de peregrinatione Jerosolymitana,

Instructio fidei ad Soldanum Iconii,

Liber de confessione sacramentali,

Liber de penitentia, vel satisfactione,

Canon episcopalis, vel tractatus de institutione

episcopi,

Invectiva contra depravatores,

Liber contra perfidiam Judæorum,

Tractatus duplex de amicitia Christiana,

Tractatus de utilitate tribulationum,

Tractatus Quales sunt,

Fragmentum epistolæ de silentio servando,

Fragmentum libri de præstigiis fortunæ,

Tractatus de divisione et scriptoribus sacrorum

librorum,

Tractatus de SS. Eucharistia metricæ.

De quibus omnibus pauca dicenda sunt.

Epistolæ. — Primo loco sunt Epistolæ, utpote inter opera Blesensis luculentissimæ: de quarum præstantia satis erit, si dixerimus, eas a viris doctis qui quatuor postremis sæculis floruerunt, esse laudatas, maximeque a Baronio, qui postremos suos Annales multis ex ipsius epistolis desumptis testimoniis illustravit, et multa observatione scituque dignissima ex ipsarum fontibus hausit. Quo minus mirum est tot ipsarum manuscripta exemplaria ubique terrarum disseminata esse, ut in sola

urbe Lutetia viginti et amplius reperiantur. De eorum numero non constat, cum inter codices mss. alii plures, alii pauciores epistolas complectantur. De centum et sexaginta convenit inter omnes: cæteræ dubiæ sunt fidei, utpote quæ in plerisque mss. non reperiantur, et a Blesensi stylo plurimum discordent. Plures certe alias a Petro Blesensi scriptas vel ex ipsarum exemplarium lectione constat, in quibus multarum quæ non exstant, ipsemet Blesensis mentionem facit. Cæterum epistolarum ordo omnino præposterus est, quem facile erat Busæo in melius reformare, nec reformavit tamen. Verum quia iam dudum a viris doctis, præsertim a Baronio et aliis ecclesiasticæ historiæ scriptoribus ubique receptis est, cum immutare religioni duximus. In notis tamen quantum conjicere licuit, quoto quæque anno epistola scripta sit significavimus. Neque vero est omitendum nos exemplo Busæi plures e numero epistolarum detraxisse, et inter opuscula rejecisse, licet in omnibus fere mss. inter epistolas habeantur: ut sunt Tractatus de Transfiguratione, et de Conversione sancti Pauli; Instructio fidei ad Soldanum Iconii: Libri de Confessione, et de Pœnitentia, Instructio episcopi, et alia, quæ verius sunt opuscula quam epistolæ.

Sermones. — Sequuntur Sermones, quos ex editione Merlini desumpsimus; eosque genuinos et legitimos Blesensis sermones esse indubitata fide credendum est, tum quia jam dudum ab ipso Merlino, qui autographum penes se habebat, editi sunt, tum etiam quia Balæus, vir antiquitatis studiosus, in recensendis operibus Petri Blesensis centur. xiii, cap. 31 primum sermonem eodem modo quo Merlinus retulerit. Præterea Busæus ipse, qui jam ante quinquennium Sermones Petri Comestoris sub nomine Petri Blesensis ediderat in fine præfationis ad *Paralipomena* Petri Blesensis sic ait: *Inventi ad hæc sunt nuper ab Ingolstadiensibus alii quidam Blesensis sermones, discrepantes a meis. Sed eos ad proximas nundinas cum aliis nonnullis veterum auctorum opusculis, vel Moguntia, vel alibi excudendos curavit clarissimus academia Ingolstadiensis professor Henricus Canisius.* Hæc Busæus de Canisio, quem credibile est sermones istos, nostris procul dubio similes, morte præventum ineditos reliquisse. Denique sermones isti stylum Petri nostri omnino redolent, ut cuius in ipsius lectione versato clarius patebit. Mitto plurimas loquendi formulas in epistolis, quæ in ipsis sermonibus reperuntur, ad quas brevitatis causa Lectorem remittimus. Mitto etiam frequentes et pene continuas Scripturæ sacræ allegationes, quibus respersa sunt opera Petri Blesensis, cum hoc non ipsi soli, sed cuius ejus sæculi scriptori conveniat, ut patet ex scriptis D. Bernardi, Petri Cantoris, Lombardi, Mauriti, Petri Comestoris, et aliorum.

Quod autem Sermones a Busæo sub nomine Petri Blesensis editi, sint Petri Comestoris aut Manducatoris, luce clarus est. Sed venia danda Busæo, viro alioquin doctissimo, qui cum sciret sermones quosdam a Petro Blesensi fuisse conscriptos, nullumque ipsi illorum suppeteret exemplar, tandem unicum nactus sibi Lovanio missum, in quo titulus erat *Sermones M. Petri*, suscitatus est Sermones esse Petri Blesensis. Verum non esse ipsius, sed Petri Manducatoris quamplurimi mss. qui in variis bibliothecis reperti sunt, clarissime indicant. Quinque autem aut sex mss. codices, quos vidimus et contulimus, proferemus. Primus est Mentelianus, scilicet Jacobi Mentelii, doctoris medici Paris: qui antiquus codex sermones istos legitimo auctori Petro Manducatori restituit, ac sic inscribitur: *Ordo Sermonum magistri Petri Manducatoris per anni circulum.* In fine autem codicis hæc habentur: *Explicunt Sermones magistri Petri Manducatoris.* Secundus codex est Majoris Monasterii, optimæ et antiquæ notæ, utpote qui circa tempora ipsius Co-

mestoris exscriptus sit, ut apparet ex his verbis quæ ad calcem codicis habentur, eadem prorsus manu qua reliquum opus: *Liber iste est S. Martini, etc. Factus est liber in tempore Guillelmi Armarii, anno octavo Hervei abbatis.* Herveus autem iste [ut patet ex Elencho abbatum Majoris Monasterii qui habetur in notis ad Gihbertum de Novigento] ab anno Christi 1178 ad 1186 pastorale munus protraxit. Initium codicis tale est: *Incipiunt capitula Sermonum magistri Petri Manducatoris, qui continentur in hoc volumine, etc.* Tertius est Corbeiensis codex ms., non infimæ notæ, in quo nullus habetur titulus. Sunt autem iidem sermones qui in priori. Quartus est Carthusianus, ex cœnobio Vallis Dei in Perticensi agro; qui quidem codex, a 500 fere annis exaratus, sic habet in fronte: *Ordo Sermonum magistri Petri Manducatoris per anni circulum in synodo, etc.* Tandem vidimus tres insignes codices Sermonum istorum in bibliotheca monasterii Sancti Victoris Paris., cujus in ecclesia sepultus est Petrus Comestor. In quibus et idem titulus habetur, scilicet: *Sermones magistri Petri Manducatoris*; et præter illos quos Busæus edidit, reperuntur plures alii ejusdem Petri Manducatoris sermones, qui nondum in lucem venerunt.

Tractatus De transfiguratione. — Tractatum de transfiguratione Domini, qui in quamplurimis mss. erat inter Epistolas, methodum Busæi secuti inter Opuscula reposuimus, sicut et tractatum de conversione sancti Pauli, et quosdam alios. Hunc autem de transfiguratione emendavimus ope editi exemplaris Merlini et ms. Henrici Valesii.

De conversione S. Pauli. — Tractatum item de conversione sancti Pauli contulimus cum edito Merlino et mss. Maz. et Vales.

Compendium in Job. — Compendium in Job continet vitam, ætumnas et excessum S. prophete Job, sicuti a Petro Blesensi petierat Henricus II rex Angliæ, ut ipsemet Petrus significat in præfatione istius operis. Illud autem emendatum est ad exemplaria Merl., Maz. et Vales.

De peregrinatione Jerosolymitana. — Tractatus de peregrinatione Jerosolymitana qua occasione scriptus sit, vide in notis. Ad eum corrigendum nisi unus cod. mss. Hard., Sorb. 2, Fall, Vall.

Instructio fidei. — Tractatus de instructione fidei emendatus est ope mss. For., Hard., Laun., Ful., Sorb. 1 et 2. Habetur etiam ille Tractatus apud Mathæum Parisiensem ad annum 1169. Videtur esse idem qui ab ipso Blesensi in Invectiva appellatur *Assertio fidei*, et alibi *Liber de fide*. Missa est autem hæc Instructio ad potentissimum principem soldanum Iconii Romine Alexandri PP. III. De ea videndi scriptores hujus sæculi, novissime Baronius t. XII *Annal.*

De confessione. — Liber de confessione sacramentali castigatus est ope mss. Vall., Camus., Vict. 3, et Merl. editi. Agit autem hic Blesensis de confessione, ut de tertia parte sacramenti pœnitentiæ, ostenditque singula peccata lethalia etiam occultissima et fœdissima esse in confessione aperienda.

De satisfactione, sive pœnitentia. — Liber de satisfactione et pœnitentia etiam correctus est ope supradictorum codicum. In eo autem invenitur Petrus noster in abbatem quemdam, qui duriores monachis suis post confessionem, quam sibi fieri volebat, pœnitentiis injungere solitus erat.

Canon episcopalis. — Canon episcopalis, sive Instructio episcopi, qui a Trithemio appellatur, *Liber de Officio episcopi*, habetur in Val., Sorb. 1, Maz. 1, Vict. 3, et Merl. quibus ad eum emendandum usi sumus. Est autem doctissimus hic tractatus et episcopis pernecessarius.

Invectiva contra Depravatorem. — Invectiva contra Depravatorem scripta est adversus canonicum quemdam regularem, qui contra Petrum nostrum scripserat, ipsiusque scripta carperat. Hunc tracta-

tum correximus beneficio, Sorb. 1, Vall., Boer., A Maz., 1 Vict. 3, et Merl.

Contra perfidiam Judæorum. — Liber contra perfidiam Judæorum scriptus est ad convincendos Judæos, maxime de adventu Messie, id ex variis Scripturæ locis eleganter probat. Eum contulimus cum manuscripto Camus. et Merl. edito.

De amicitia Christiana. — Tractatus de amicitia Christiana, jam a Merlino editus, a Busæo, qui editionem Merlini non viderat, imperfectus primum, deinde quinque post annis integer datus est; et eo exemplari usi sumus: ad quod emendandum nos adjuverunt manuscriptus Camus. et Merl. editus. Divisus est autem in duos libros, et libri in plura capita. Apparet autem hoc esse novissimum opusculum Petri Blesensis, cum ipsemet initio hujus operis illud a se jam sene, viribus fracto et morti proximo scriptum fuisse fateatur.

De utilitate tribulationum, et Quales sunt. — Quod attinet ad opuscula duo illa nova, scilicet *Tractatum de utilitate tribulationis, et Tractatum Quales sunt*, ut ante dictum est, accepimus ab eruditissimo viro D. Wallis, qui cum amanuensis parum confideret, ea non sine ingenti studio et indefesso labore emendare voluit, maxime cum exemplaria quibus usus est lectu difficillima essent, et abbreviaturis referatissima; ut qui antique scriptioni et abbreviaturis antiquis non bene fuerit assuetus, in singulis prope vocabulis hæsurus sit, licet scriptio autographi sit valde antiqua, et satis pulchre pro eo tempore descripta. Hæc sunt verba eruditi viri, quæ mihi futura sunt admonitionis ad Lectorem loco.

Ait idem se præter Oxoniensem cod., quo usus est, multa correxisse ope duorum aliorum manusccriptorum codicum ex bibliotheca Merthouensi Academiæ Oxoniensis, et ope alterius etiam codicis Bodleyani, ex quibus multa supplevit quæ vel deerant vel corrupta erant in suo exemplari.

De silentio servando. — Fragmentum epistolæ de silentio servando habuimus ex mss. bibliothecæ collegii Merthouensis Oxoniæ beneficio ejusdem D. Wallis, quod cum duobus superioribus tractatibus benigne ad nos misit, donec epistola integra inveniatur.

De præstigiis fortunæ. — Fragmentum libri de præstigiis fortunæ (a) ex bibliotheca Sancti Victoris Paris. deprompsimus, quod in volumine quodam epistolarum Petri Blesensis latebat. Illud primum a se detectum benignissime, ut multa alia, mihi communicavit vir humanissimus mihiq; amicissimus Franciscus de Tonnelier ejusdem bibliothecæ præfectus. Cum autem liber iste de præstigiis fortunæ sit insignis, et sæpe ab auctore in epistolis præsertim in 49 citetur, magnam habebimus gratiam litteratis Anglis, quibus jam ob supradictos Petri Blesensis tractatus nobis communicatos maxime obstricti sumus, quibusque quantas possumus grates ob id referimus, si tractatum illum cum aliis quibusdam opusculis ejusdem auctoris, in locupletissimis suis bibliothecis querere et ad nos transmittere dignentur.

Divisio et scriptores sacrorum librorum. — Tractatum exiguum de divisione et scriptoribus sacrorum librorum adjunximus ex editione Merlini, licet cum in nullo alio exemplari invenerimus.

De Eucharistia. — Tractatum denique de Eucharistia, metro compositum, dedimus ex editione Busæi, licet ab ipso Blesensi aut ab alio auctore nulla de eo mentio habeatur.

Nunc de notis Lectorem monere opere pretium est. Non longos tibi commentarios, benevole Lector, sed breves quantum fieri potuit, notas, easque vel ad criticen pertinentes, vel ex historia depromptas

A offerimus, ut si quid legentem possit impedire, aut aliquantulum demorari, procul amoveatur, viaque plana et expedita ad totius operis intelligentiam aperiat. Notas porro illas non in ipsa opuscula, nisi obiter et rarius, sed potissimum in epistolas confestim; tum quod epistolæ præcipuum inter opera Blesensis locum obtineant; tum quod jam dudum exoptatum ab eruditissimis viris opus nimium urgent festinantes typographi.

Post editas a Busæo notas plures in Gallia nostra manuscriptos codices reperimus, quos ipsi Busæo videre non contigit. Adde quod hominem externum, utpote Germanum, et nostræ historiæ satis rudem plurima sane latuerunt, quæ nostro sæculo e tenebris feliciter eruta sunt et publici juris facta. Unde quanta lux Petri Blesensis historiæ locisque ejus difficilioribus conciliari possit, nullus est, opinor, qui non clarissime videat. Quod ad manuscriptos codices attinet, quibus usi sumus, eos nobis subministrarunt viri omni eruditione clarissimi, quorum laudi splendorique licet nihil ex mea possitione accedere; singulorum tamen hic nomina exponere juvat, ut norint posterius quorumnam ope et auxilio Petrus Blesensis, quasi detero situ et antiquitatis squalore, compior jam ornatiorque in lucem prodeat.

Primum quidem codicem ms., qui et antiquissimus est et optime notæ, benigne nobis largitus est Joannes Lannois, Theologus Parisiensis. Alius non inferioris meriti in manus nostras venit opera Raimundi Formentini, Aurelianensis Ecclesiæ canonici. Subministrati sunt et alii duo ex insigni bibliotheca eminentissimi cardinalis Mazarini. Accesserunt ex antiquissima et eruditissimâ bibliotheca Paris. monasterii Sancti Germani a Pratis tres alii codices mss., unus ex eadem Bibl. aliter ex Beccensi, tertius ex Majori Monasterio, quos mihi pro antiqua necessitudine præbuit domus Lucas Dacherius, ejusdem bibliothecæ dignissimus præfectus, vir pro sua singulari humanitate nemini non notus, nemini non clarus; qui dum vult videri ex antiquis manuscriptis, quasi aliud agens, leviores solummodo spicas colligere, uberrimam antiquitatis studiosis messem comparat. Tres insuper ex bibliotheca S. Victoris, toto orbe nominatissima, mihi liberaliter subministravit vigilantissimus Bibliothecarius Carolus de Tonnelier, cui quidem dignas pro sua erga me humanitate grates rependere etsi maxime velim, non possum tamen, iasuper enim aliorum etiam mss. codicum, mihi copiam fecit, ex quibus multa deprompsi haecenus inedita, ut suo loco notabitur. Accesserunt et alii ex variis bibliothecis, scilicet D. Boyer, senatoris Divionensis; D. Hardi in præfectura Parisiensis senatoris; D. Hautin, in eadem præfectura Parisiensi etiam senatoris; Fratrum Prædicatorum conventus S. Jacobi Parisiensis; Patrum Fuliensium Paris., D. Vallin canonici Nannetensis; duo item ex bibliotheca Sorbonica. Plurimum etiam nos adjuverunt membranæ illustrissimæ ac celeberrimæ D. Petri de Marca, quondam archiepiscopi Parisiensis, nobis a viro docto Stephano Baluzio commodate, in quibus varias lectiones ex duobus mss. epistolarum Petri Blesensis a se collectas vir doctissimus annotaverat. Ad emendanda opuscula nobis magno etiam usui fuit codex ms. Henrici Valesii, historiographi regii, in quo continentur Tractatus in *Job*, de *Transfiguratione Domini*, et de *Conversione sancti Pauli*. Inedit præterea in manus nostras codex ms. Nicolai Camusatii, quondam Ecclesiæ Trecentis canonici, qui nunc asservatur in Bibliotheca Collegii Claromontani Societatis Jesu Paris. Cujus ope emendavimus opuscula de *Confessione*, de *Penitentia vel Satisfac-*

(a) Est cap. 12 libri 1 *Polycratici* Joannis Saresberiensis, *Patrologia* tom. CXCIX.

cionem, Canonem episcopalem, Contra perfidiam Judæorum, et de amicitia Christiana. Omitto exemplaria antea edita, quæ etiam ubi opus fuit consului: alterum scilicet Jacobi Merlini doctoris Parisiensis: alterum, Moguntinum, in quo solæ Epistolæ editæ fuerunt.

Ut autem codicum, quibus usi sumus, characteres facilius possit Lector dignoscere, en varia signa quæ apponenda esse duximus.

Laun. designat codicem ms. Joannis Launoii.
For., codicem ms. Raimundi Formentini.
Maz. 1, 2, primum et secundum codices mss. card. Mazarini.

Sang., codicem mss. S. Germani a Pratis.
Bec., codicem ms. monasterii Beccensis.
Major., codicem ms. Majoris Monasterii.
Vict. 1, 2, 3, primum, secundum et tertium codices mss. S. Victoris Parisiensis.
Boer., codicem ms. D. Boyer.
Hard., codicem ms. D. Hardy.
Haut., codicem ms. D. Hautin.
Dom., codicem ms. Dominicanorum Paris.

(a) Vide Appendicem.

Ful., codicem ms. Fuliensium Paris.

Vall., codicem ms. D. Vallin.

Sorb., 1, 2, codd. mss. Sorbonæ, primum et secundum.

Marc., membranas D. de Marca.

Vales., codicem ms. Henrici Valesii.

Cam., codicem ms. Nicolai Camusatii.

Merl., codicem editum opera Jacobi Merlini.

Mog., codicem epistolarum editum Moguntinæ.

Te quoque monitum etiam velim, optime Lector, notas nostras multis insignibus chartis fuisse locupletas (a), quarum maximam partem vel ex penu suo depromptam, vel ex amicis suis indefesso studio ac labore acquisitam benigne nobis subministravit clarissimus vir D. de Vion d'Herouval, de litteratis omnibus optime meritis, et quem pro sua humanitate ac effusa in eruditos omnes liberalitate, quandiu florebant, litteræ loquentur. Nonnullas etiam alii viri illustrissimi et humanissimi liberaliter nobis præbuerunt, quorum nomina ad frontem chartarum honoris gratia præfigemus.

EXCERPTA

EX

PRÆFATIONIBUS EDITIONIS OXONIENSIS

CURANTE

D. J.-A. GILES LL. D.

Ecclesiæ Anglicanæ presbytero et collegii Corporis Christi Oxoniensis olim socio

(Oxonii et Londini 1846.)

Scripta Petri Blesensis edimus ordine sequenti :

I. — EPISTOLÆ.

1. Epistolæ centum octoginta tres quas publici juris fecerat Petrus de Gussanvilla ;

2. Epistolæ ab eodem, quasi nullius essent auctoritatis, rejectæ ;

3. Epistolæ quædam ineditæ.

Prodierunt primum Epistolæ Petri Blesensis, absque temporis vel loci nota, in-fol.; cujus editionis principis, nunc perraræ, præter illud quod in bibliotheca Bodleiana Oxoniensi asservatur, an aliud exemplar exstet, nobis incompertum.

Præcipuum mihi subsidium in edendis Petri Blesensis epistolis fuerunt libri tres mss. quorum unus in Novo Collegio, Oxoniensi, alii in bibliotheca Collegii Sidnæo-Sussexiani Cantabrigiæ servantur. Hi duo in Catalogo Mistorum Angliæ et Hiberniæ signantur Δ, Ε, 7, et Δ, Ε, 13. Horum priorem totum perlegi; nec tamen adeo antiquus est, nam ex quo exscriptus fuit e codice Dunelmensi, qui jam, quod vereor, deperit, vix ducenti anni præterierunt. Alter, qui siglum habet Δ, Ε, 13, sæculi decimi quarti vel quinti ineuntis est, et eo magis æstimandus est quia epistolas illas fere omnes continet, quas Goussainville rejecit. Isti codices, in hoc Catalogo 33 et 34 numerati sunt.

1. Editio princeps sine anno et loco.

2. Edit. Merlini, 1519.

3. Edit. Bus. & Mog. 1600.

4. Edit. Goussainville, Paris, fol. 1667.

5. MS. Bibl. publ. Cantab. I i, 6, 27.

6. MS. aulæ Graianæ Lond.

7. MS. Lambeth.

8. MS. Bibl. reg. Paris, 2604.